

Н.Г. Шпікула, Т.М. Бойко

**ЗНАЧЕННЯ МІКРОФЛОРИ ПІХВИ У НЕВИНОШУВАННІ
ВАГІТНОСТІ**Тернопільський міський комунальний пологовий будинок,
Новоград-Волинська центральна районна лікарня Житомирської обл.

У роботі проведено ретроспективний аналіз 820 медичних карт стаціонарних хворих та історій пологів жінок із загрозою переривання вагітності, самовільними викиднями та передчасними пологами. Встановлено, що перший та другий ступені чистоти піхви в 3 рази частіше спостерігаються у вагітних, в яких вдалося пролонгувати вагітність, тоді як третій і четвертий ступені чистоти піхви мали місце в 1,8 рази частіше у жінок, в яких вагітність перервалася завчасно.

Цілеспрямоване визначення характеру мікрофлори піхви та санація вогнищ інфекції у вагітних є одним з резервів, який дозволить знизити частоту невиношування.

Однією з актуальних проблем у сучасному акушерстві залишається невиношування вагітності. Ця проблема має не лише медичні, але й соціальні аспекти, що зумовлено низьким рівнем народжуваності та високою захворюваністю недоношених дітей як у нашій країні, так і за кордоном. За даними ВООЗ, частота спонтанних викиднів становить 15-20 %, а передчасних пологів – 4,5-7,3 %. На тлі загального зниження народжуваності зменшення рівня самовільних викиднів і передчасних пологів стає вагомим резервом, який дає можливість значно покращити складну демографічну ситуацію в країні [1].

Відомо, що недоношені діти страждають на фізичну та розумову неповноцінність. Частка недоношених дітей у структурі перинатальної смертності досягає 50-70 %. Показник мертворожденості у недоношених в 5-15 разів вищий, ніж у доношених дітей, а ранньої неонатальної смертності – вищий в 25-30 разів [2].

Проблема невиношування вагітності багатофакторна. Дуже часто ми не можемо чітко визначити причину, що призвела до переривання вагітності. Серед них вагоме місце займає інфекційний фактор. Так, наявність генітальної та

екстрагенітальної інфекції в організмі жінки становить 31,5 % серед всіх причин переривання вагітності [3].

Ще в 1892 р. А. Додерлейном вперше були описані лактобацили, які є домінуючими представниками нормальної вагінальної мікрофлори. Нині встановлено, що нормальний мікробний склад мікрофлори піхви включає біля 60 різних бактерій і залежить від багатьох факторів: віку жінки, фази менструального циклу, сексуальної активності, наявності вагітності, використання сперміцидів, антибіотиків, глюкокортикоїдів, цитостатиків, наявності деяких екстрагенітальних захворювань тощо. Але ознакою здоров'я вважається переважання лактобацил (до 95 %) в мікробному пейзажі піхви [4, 5].

Матеріали і методи

Виходячи з наведеного, ми вирішили проаналізувати характер мікрофлори піхви у жінок із загрозою переривання вагітності, самовільними викиднями та передчасними пологами, взявши за основу дані мікроскопії мазків з вмісту піхви. Мазки готували за стандартною методикою шляхом фарбування 1 % водним розчином метиленового синього. Проведений ретроспективний аналіз 820 історій хвороб і родів вагітних із загрозою переривання, самовільними викиднями та передчасними пологами, які перебували на лікуванні в пологовому стаціонарі.

В якості контролю служили 56 жінок, в яких вагітність перебігала нормально.

Результати досліджень та їх обговорення

Встановлено, що частота невиношування вагітності в середньому досягає 15,8 %. Серед обстежених в першому триместрі було 392 жінки (47,8 %), в другому триместрі – 197 (24,0 %), в третьому – 231 (28,2 %). З 820 обстежених жінок у 451 (55,0 %) вагітність була збережена, однак у решти 369 (45,0 %) – перервалася.

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Встановили, що частота невиношування вагітності найвищою була в першому триместрі, а найнижчою – в другому, що відповідає даним літератури [3, 4]. Проведений аналіз свідчить про те, що найчастіше невиношування відзначали у жінок віком від 18 до 25 років у першому триместрі вагітності.

Першовагітні склали 456 (55,6 %), повторно вагітні – 364 (44,4 %) випадків. У 320 (39,0 %) жінок була анемія різного ступеня тяжкості. У групі дослідження переважали домогосподині і жінки, які мали значні фізичні навантаження.

Проаналізувавши результати мікроскопічного дослідження вмісту піхви, виявили значне (в 3,2 рази) переважання частоти кольпітів, що супроводжувалися третім і четвертим ступенем чистоти піхви, у жінок із загрозою переривання порівняно з контрольною групою ($P < 0,05$). Якщо звернути увагу на якісний склад флори, то спостерігається значне зниження кількості лактобактерій (до 45 %) і зростання частки кокової флори (до 36 %) відносно контролю.

Враховуючи те, що чітко простежується патологія мікробіоценозу піхви при загрозі переривання вагітності, самовільних викиднях і передчасних пологах, ми проаналізували якісний склад флори піхви у жінок із загрозою переривання вагітності, де вона була збережена, і у жінок, в яких вагітність перервалася. Лікування загрози переривання вагітності проводилось наступним комплексом препаратів: заспокійливими середниками (екстракт валеріани, персен, санасон), спазмолітиками (но-шпа, папаверин, платифілін, баралгін, магнію сульфат), гормонами (фолікулін, прогестерон, хоріонічний гонадотропін, дексаметазон, преднізолон), бета-адреноміметиками (партусистен, гініпрал), блокаторами кальцієвих каналів (ізоптин), інгібіторами простагландинсинтези (індометацин), вітамінами. Препарати для санації піхви не використовувалися. У групі, де вагітність була збережена, дані бактеріоскопічного дослідження були такими: переважання лактобактерій встановлено у 42,3 %, кокової флори – у 20,5 %, змішаної – в 17,1 % жінок, наявність грибів – у 15,4 %, трихомонад – у 4,7 % випадків. У жінок, в яких вагітність не вдалося зберегти, склад мікрофлори був таким: лактобацили – у 14,2 %, кокова флора – у 38,7 %, змішана – в 30,7 %, гриби – у 12,2 %, трихомонади – в 4,2 % випадків. Перший і другий ступені чистоти піхви в 3 рази частіше спостерігалися у жінок, в яких вдалося пролонгувати вагітність. А третій і четвертий ступені чистоти піхви трапляються в 1,8 рази частіше у випадках, коли вагітність закінчилася самовільним викиднем чи передчасними пологами.

Висновки

1. Проведений аналіз медичної документації та результати мікроскопічного дослідження вмісту піхви дають можливість підтвердити значну роль патологічних змін мікробіоценозу піхви у невиношуванні вагітності.

2. Цілеспрямоване дослідження характеру мікрофлори піхви та обов'язкова санація вогнищ інфекції вагітних є одним з резервів, який дозволить знизити частоту невиношування вагітності та підвищити ефективність лікування цієї категорії жінок.

Література

1. Булієнко С.Д., Степанківська Г.К., Фогел П.І. Недоношування і переносування вагітності. – Київ: Здоров'я, 1982. – 172 с.
2. Ариас Ф. Беременность и роды высокого риска. – М.: Медицина, 1989. – 654 с.
3. Невідкладне акушерство / За ред. Г.К. Степанківської, Б.М. Венцківського. – Київ: Здоров'я, 1994. – 384 с.
4. Заболевания шейки матки, влагалища, вульвы / Под ред. В.Н. Прилепской. – М.: Мед прес, 2000. – 424 с.
5. Серов В.Н., Стрижаков А.Н., Маркин С.А. Практическое акушерство: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1989. – 512 с.

VALUE OF MICROFLORA OF VAGINA IN UNMATURING PREGNANCY

N.H. Shpikula, T.M. Boyko

SUMMARY. Retrospective analysis of 820 medical records of in-hospital patients and delivery records of women with the threat of abortions, miscarriages and premature labors has been carried out in this paper. It has been defined that the 1st and the 2nd degrees of sheath purity are observed three times more often at pregnant women with prolonged pregnancy while the 3rd and the 4th degrees of sheath purity are observed 1,8 times more often at women with miscarriages.

The purposeful definition of sheath microflora character and sanitation of infection foci at pregnant women is one of the reserves which will allow to decrease the frequency of pregnancy unbearing.